

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet br.: S1 1 K 038523 22 Kri

Datum: objavljivanja: 24.05.2022. godine

pismenog otpravka: 30.05.2022. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Minka Kreho, predsjednik vijeća

sudija Željka Marenčić, član

sudija Tatjana Kosović, član

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

Novice Tripkovića

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Mersudin Pružan

Branilac optuženog: Vesna Tupajić - Škiljević

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Minke Kreho, kao predsjednika vijeća, te sudija Željke Marenčić i Tatjane Kosović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika - asistenta Samre Čardaković, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Novice Tripkovića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka g) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), sve u vezi sa članom 53. i članom 180. stav 1. istog Zakona, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T20 0 KTRZ 0019534 20 od 22.12.2021. godine, koja je potvrđena dana 05.01.2022. godine, nakon održanog ročišta za razmatranje Sporazuma o priznanju krivice i pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije, postupajući na osnovu odredbe člana 231. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Mersudina Pružana, te optuženog Novice Tripkovića i njegovog branioca, advokata Vesne Tupajić - Škiljević, donio je i dana 24.05.2022. godine javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

Novica Tripković zv. „**Vojvoda**“, sin Jovana i majke Anđe rođene Zurovac, rođen u mjestu Vratkovići, općina Gacko, nastanjen u ..., rođen 13.01.1947. godine, po nacionalnosti ..., državljanin ..., JMB: ..., po zanimanju VKV elektroinstalater, razveden, otac troje punoljetne djece, pismen, završio Školu učenika u privredi, odslužio vojsku na Prevlaci kod Dubrovnika i na Mljetu tokom 1967/1968. godine, nema čin rezervnog vojnog starješine, neodlikovan, lošeg imovnog stanja, zastupan po braniocu po sužbenoj dužnosti Vesni Tupajić – Škiljević – advokatu iz Istočnog Sarajeva, trenutno na izdržavanju kazne zatvora u Državnom zatvoru u Vojkovićima, osuđivan:

1. ... i ..., kaznu izdržao;
2. Presudom Suda BiH br. S1 1 K 002418 10 Krl od 07.06.2011. godine, zbog počinjenog krivičnog djela „Zločini protiv čovječnosti“ iz člana 172. stav 1. Krivičnog Zakona BiH, na kaznu zatvora u trajanju od osam (8) godina;
3. Presudom Suda BiH br. S1 1 K 014590 14 Krl dana 28.04.2016. godine, zbog počinjenog krivičnog djela „Ratni zločin protiv civilnog stanovništva“ iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. ZKP-a BiH, na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina;

K R I V J E

što je:

U vremenskom periodu između 02.08.1992. godine i 09.08.1992. godine, na području općine Foča, u vrijeme širokog i sistematičnog napada vojnih, paravojnih i policijskih snaga tzv. Srpske republike BiH a potom Republike Srpske koji je trajao najmanje od aprila 1992. do oktobra 1994. godine, usmjeren protiv civilnog bošnjačkog stanovništva općine Foča, prisilio na seksualni odnos dvije zarobljene djevojke bošnjačke nacionalnosti, i to tako da su od početka jula 1992. godine pa do 01. augusta 1992. godine pripadnici vojnih i policijskih snaga Republike Srpske na području općine Kalinovik zarobili nekoliko stotina žena, djevojaka, djece i staraca bošnjačke nacionalnosti sa područja općina Gacko i Kalinovik, a među njima i S1 i S2, nakon čega su ih zajedno sa bošnjačkim civilima sa područja Nevesinja nezakonito zatvorili u prostorije Osnovne škole „Miladin Radojević“ u Kalinoviku, a zatim su u večernjim satima dana 02.08.1992. godine uniformisani i naoružani pripadnici Vojske Republike Srpske izveli iz škole S1 i S2 zajedno sa još pet drugih nezakonito zatvorenih djevojaka bošnjačke nacionalnosti, te su u blizini mjesta Miljevina jednu od djevojaka predali srpskom vojniku Samardić Neđi, a preostalih šest djevojaka su odvezli i zatvorili u kuću u naselju Aladža u Foči, gdje je Tripković Novica zv. „Vojvoda“, kao pripadnik Vojske Republike Srpske i to VP 7141 Foča, znajući za takav napad te da njegove radnje čine dio napada, postupao suprotno pravilima Međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbe zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija od 12.08.1949. godine¹, tako što je:

1. dana 03.08.1992. godine u jutarnjim satima u naselju Aladža u Foči, Tripković Novica zv. „Vojvoda“ je izveo S1 sa sprata kuće u kojoj je S1 bila nezakonito zatvorena, a zatim je odveo u sobu u prizemlju kuće, nakon čega je izvadio nož i stavio ga ispod grla S1 te joj naredio da se skine, a zatim je Tripković Novica zv. „Vojvoda“ silovao S1 tako što je natjerao S1 da u svoja usta stavi njegov penis, a zatim joj je ejakulirao u usta, nakon čega ju je silovao i analno i vaginalno prodirući svojim penisom u anus i vaginu S1, i to silovanje je trajalo par sati, a tokom tog perioda S1 je vidjela istetovirano ime „Salko“ na lijevoj nadlaktici Tripković Novice zv. „Vojvoda“;
2. neutvrđenog dana u periodu između 02.08.1992. godine i 09.08.1992. godine u naselju Aladža u Foči, Tripković Novica zv. „Vojvoda“ je izveo S2 iz kuće u kojoj je bila nezakonito zatvorena, a zatim je odveo u svoju baraku u kojoj je živio u blizini KPD Foča, gdje ju je silovao na način da je svoj polni organ stavio u polni organ oštećene S2, a ujutro ju je vratio u istu kuću gdje je prethodno bila zatvorena, a onda

¹ Član 3.: ... U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba, a koji izbije na teritoriji jedne od Visokih strana ugovornica, svaka od strana u sukobu biće dužna da primenjuje bar sledeće odredbe: ...

U tome cilju zabranjeni su i zabranjuju se, u svako doba i na svakom mestu, prema gore navedenim licima sledeći postupci: a) povrede koje se nanose životu i telesnom integritetu, naročito sve vrste ... svireposti i mučenja; ... c) povreda ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci; ...

je dana 09.08.1992. godine „Vojvodin“ 13-godišnji sin odveo S2 u sportsku dvoranu „Partizan“ gdje su bili smješteni i drugi nezakonito zatvoreni bošnjački civili sa područja općine Foča;

Dakle:

U okviru širokog i sistematičnog napada vojnih, paravojnih i policijskih snaga tzv. Srpske Republike BiH, a potom Republike Srpske, usmjerenog protiv civilnog bošnjačkog stanovništva općine Foča, znajući za takav napad te da njegove radnje čine dio tog napada, kao pripadnik tih snaga, svjesno prisilio dvije Bošnjakinje na seksualni odnos

Čime je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka g) u vezi sa članom 53. i članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Pa se prema optuženom NOVICI TRIPKOVIĆU

u skladu sa odredbom člana 55. stav 1. i člana 53. stav 1. KZ BiH utvrđuje kazna zatvora trajanju od **8 (osam) godina**, dok se kao ranije utvrđena uzima kazna zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina, izrečena pravosnažnom Presudom Suda BiH, broj S1 1 K 014590 17 Kvl od 12.09.2017. godine,

te se, u skladu sa pravilima člana 53. stav 2. tačka b) KZ BiH, optuženom izriče jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 20 (DVADESET) godina.

U skladu sa odredbom člana 55. stav 1. i 56. KZ BiH, optuženom će se u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, kao i vrijeme po ranijoj pravosnažnoj presudi Suda BiH broj S1 1 K 014590 17 Kvl od 12.09.2017. godine.

Optuženi se u smislu člana 188. stav 4. ZKP BiH oslobađa obaveze da nadoknadi troškove krivičnog postupka i paušala koji u cijelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

Na osnovu člana 198. stav 2. i 3. ZKP BiH oštećene S-1 i S-2, sa eventualnim imovinsko pravnim zahtjevom upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnica i Sporazum o priznanju krivnje

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj T20 0 KTRZ 0019534 20 od 22.12.2021. godine, koja je potvrđena dana 05.01.2022. godine, optuženom Novici Tripkoviću na teret je stavljeno počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka g) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 53. i članom 180. stav 1. istog Zakona.

2. Na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom pred sudijom za prethodno saslušanje dana 10.02.2022. godine, optuženi se izjasnio da nije kriv ni po jednoj tački potvrđene optužnice, nakon čega je predmet upućen ovom sudećem vijeću, radi zakazivanja glavnog pretresa, koji je počeo dana 26.04.2022. godine.

3. U toku glavnog pretresa, Tužilaštvo je dana 28.04.2022. godine dostavilo Sporazum o priznanju krivnje zaključen istog dana između tužioca Mersudina Pružana i optuženog Novice Tripkovića, zastupanog po braniocu Vesni Tupajić - Škiljević. Ovim Sporazumom optuženi je priznao krivnju za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka g) KZ BiH, sve u vezi sa članom 53. i članom 180. stav 1. istog Zakona, na način kako je to činjenično opisano pod tačkama od 1. i 2. potvrđene optužnice, pristajući da mu se za navedeno djelo izrekne kazna zatvora u rasponu od 6 (šest) do 8 (osam) godina.

4. U svrhu odlučivanja o postignutom Sporazumu, sudeće vijeće je dana 10.05.2022. godine održalo ročište na kojem je, u direktnom kontaktu sa strankama i braniocem, provjerilo postojanje neophodnih i Zakonom propisanih uslova za prihvatanje Sporazuma. Tom prilikom ispitana je stvarna volja optuženog, odnosno da li je do sklapanja Sporazuma došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumjevanjem. Optuženi je upozoren da se na ovaj način odriče prava koja su mu garantirana Ustavom i Zakonom, a tiču se prava na suđenje, te nemogućnosti izjavljivanja žalbe na krivičnopravnu sankciju koja će mu biti izrečena. Najzad, Vijeće se uvjerilo da optuženi razumije sve moguće posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev i troškove krivičnog postupka.

5. Na istom ročištu, postupajući tužilac izjavio je kako krivnja optuženog proizilazi iz dokaza koje je Tužilaštvo izvelo u toku postupka, te na dokazima koji su tog dana uloženi

u sudski spis. Odbrana se tom prilikom izjasnila da je izvršila uvid u sve predočene² dokaze, te nema prigovora u pogledu njihove zakonitosti, autentičnosti i relevantnosti, te je uložila dva dokaza odbrane.

6. Nakon održanog ročišta za razmatranje Sporazuma o priznanju krivnje, Vijeće se uvjerio da su ispunjeni svi uslovi propisani članom 231. stav 6. ZKP BiH, te da je Tužilaštvo Sudu podnijelo dovoljno dokaza koji potvrđuju krivnju optuženog, zbog čega je dana 24.05.2022. godine javno objavljeno prihvatanje zaključenog Sporazuma, te je istog dana održano ročište za izricanje krivičnopravne sankcije.

Izvedeni dokazi

7. Da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, proizilazi iz dokaza koje je Tužilaštvo uložilo u sudski spis na ročištu za razmatranje Sporazuma o priznanju krivnje, kao i iskaza Duška Mandića, svjedoka saslušanog dana 26.04.2022. godine, na nastavku glavnog pretresa.

Materijalni dokazi uloženi u sudski spis na ročištu od 10.05.2022. godine na kojem je razmatran Sporazum o priznanju krivnje su: **T-1** Rješenje Suda BiH br. S1 1 K 038523 21 Krn 2 od 28.07.2021. godine; **T-2** Rješenje Suda BiH, br. S1 1 K 038523 21 Krn 3 od 16.09.2021. godine; **T-3** Izvod iz matične knjige rođenih za lice Tripković Novica br. 03/1-200-2-75/21 od 25.02.2021. godine; **T-4** Izvod iz matične knjige rođenih za lice Tripković Zoranka, br. 04-7-10-583/2021 od 15.03.2021. godine; **T-5** Izvod iz matične knjige vjenčanih Tripković Novice i Elez Zoranke, br. 04-201-115/21 od 24.02.2021. godine; **T-6** Izvod iz matične knjige rođenih za Tripković Živojina br. 04-200-960/21 od 24.02.2021. godine; **T-7** Akt Kazneno popravnog zavoda Foča, br. 03-240-125/21 od 18.06.2021. godine; **T-8** Akt Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, br. 03-15-1-1461-2/21 od 26.08.2021. godine; **T-9** Akt Ministarstva unutrašnjih poslova – PU Trebinje – PS Gacko, br. 17-4/01-234.1-278/21 od 02.07.2021. godine; **T-10** Akt Opštine Foča – Opštinska uprava – Odjeljenje za opštu upravu br. 04-835-1-74/21 od 21.06.2021. godine, sa priložima: a) Uvjerenje o vremenu provedenom u Vojsci Republike Srpske za lice Tripković Novica, br. 04-835-1-73/21 od 18.06.2021. godine; b) Obrazac VOB-2 za

² **O-1** Presuda Suda BiH S1 1 K 002418 10 Kri od 07.06.2011. godine; **O-2** Presuda Suda BiH S1 1 K 014590 14 Kri od 28.04.2016. godine

lice Tripković Novica; c) Obrazac VOB-3 za lice Tripković Novica; **T-11** Akt Ministarstva rada i boračko invalidske zaštite Republike Srpske, br. 16-03/3.2-1-835-824/21 od 21.06.2021. godine, sa priložima: Ovjerena kopija obrasca VOB-8; Ovjerena kopija uvjerenja o ranjavanju Tripković Novice, Vojna pošta 7141 Foča, br. 04/1-6-168 od 23.06.1994. godine; **T-12** Akt Univerzitetske bolnice Foča, br. 01-302/2 od 26.02.2021. godine sa prilogom: a) Ovjerena kopija izvoda protokola prijema bolesnika u bolnicu za dan 26.08.1992. godine; **T-13** Izvještaj o realizaciji naredbe o izvršenom tjelesnom pregledu osobe, br. I 16-06/1-04-1-266/17 od 02.12.2020. godine; a) Zapisnik o izvršenom tjelesnom pregledu osobe, br. 16-06/1-04-1-266/17 od 01.12.2020. godine; **T-14** Foto-dokumentacija br. 16-10/6-231-FD/20 od 01.12.2020. godine – datum izrade 22.12.2020. godine; **T-15** Izvod iz matične knjige rođenih za lice Kovač Salko, br. 03/1-200-1-1091/21 od 07.07.2021. godine; **T-16** Izvod iz matične knjige umrlih za lice Kovač Salko, br. 03/1-202-1-115/21 od 06.07.2021. godine; **T-17** 10 fotografija pozicije barake u kojoj je živio osumnjičeni Tripković Novica zv. Vojvoda tokom 1992. godine **T-18** Spisak zarobljenih lica koja su razmjenjena br. 684/21 od 12.09.1992. godine – ERN br. 0025-6049-0025-6052; **T-19** Izvještaj Ratne bolnice Suhodol br. 01/1992 od 25.09.1992. godine; **T-20** Redovni izvještaj TG „Foča“ primljen radio – vezom 02.08.1992. godine u 11:30, Centar za obavještavanje Trebinje, br. 01/113-35; **T-21** Borbeni izvještaj Komande Hercegovačkog korpusa br. 147-371 od 03.08.1992. godine; **T-22** Dvije fotografije Aladža džamije prije rušenja 1992. godine; **T-23** Satelitski snimci od 30.10.1991. i 10.08.1992. godine sačinjeni od strane Sistema izviđanja Sjedinjenih američkih Država, pod nazivom „Destroyed Mosques – Foca, Bosnia and Herzegovina“ br: 22 i 22/4; **T-24** Dvije fotografije od 10.08.1992. godine i sa Gugl mape od 12.10.2021. godine sa pogledom na Aladža džamiju i prostora oko Aladža džamije; **T-25** Pismo Teamwork Rheinland – Pfalz / Saarland e.V. od 26.10.1993. godine poslano BBC-u , te prevod na B/H/S jezik; **T-26** Dnevnik zatvora Kula za period 03.01.1993. godine do 27.10.1993. godine; **T-27** Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gazdinstava iz 1991. godine za Bosnu i Hercegovinu – nacionalni sastav stanovništva – rezultati za republiku po općinama i naseljenim mjestima 1991.“ izdat od strane Državnog zavoda za statistiku BiH iz decembra 1993. godine; Mapa Bosne i Hercegovine sa prikazom etničkog sastava stanovništva Bosne i Hercegovine prema rezultatima popisa stanovništva iz 1991. godine **T-28** Smjernice za rad, Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Predsjednik, broj: 529-011-1/91 od 15.08.1991. godine; **T-29** Zabilješke, Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Savjet stranke od 15.10.1991. godine; **T-30** Proglas srpskom narodu – Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine od 16.10.1991. godine; **T-31** Poziv Predsjednika kluba srpskih poslanika od 23.10.1991. godine za prisustvo konstituisanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; **T-32** Poziv Predsjednika kluba srpskih poslanika od 23.10.1991. godine za prisustvo Sekulović Mojsiji konstituisanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; **T-33** Izjava Bogić Gavre i Čančar Petka od 24.10.1991. godine o pristupanju Skupštini srpskog naroda u Bosni i

Hercegovini; **T-34** Zapisnik sa prve sjednice Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine od 24.10.1991. godine; **T-35** Rezultati plebiscita srpskog naroda u Bosni i Hercegovini provedenog dana 9. i 10.11.1991. godine; **T-36** Zapisnik Glavne komisije za provođenje plebiscita srpskog naroda u Bosni i Hercegovini od 11.11.1991. godine; **T-37** Zapisnik 2. Sjednice Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine br. 02-2-50/91 od 21.11.1991. godine; **T-38** Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima – Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Glavni odbor – strogo povjerljivo, primjerak broj 100 od 19.12.1991. godine; **T-39** Stenografske bilješke 5. Sjednice Skupštine srpskog naroda u BiH od 9.1.1992. godine; **T-40** Novinski članak pod naslovom „Proglašena „Republika srpskog naroda““; **T-41** Izvod iz stenograma sjednice Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini od 09.01.1992. godine objavljen u novinama „Javnost“; **T-42** Službeni glasnik srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, godina I – broj 1 od 15.01.1992. godine, u kojem su inter alia objavljene: Odluka o osnivanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; Odluka o osnivanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; Odluka o ostajanju srpskog naroda Bosne i Hercegovine u zajedničkoj državi i Jugoslaviji; Odluka o raspisivanju i provođenju plebiscita srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; Odluka o teritorijama općina, mjesnih zajednica i naseljenih mjesta u BiH koja se smatraju teritorijom Savezne države Jugoslavije; Odluka o verifikaciji proglašanih srpskih autonomnih oblasti u Bosni i Hercegovini; **T-43** Odluka o obrazovanju i izboru Izvršnog odbora Skupštine srpskog naroda u Foči, broj: 01/III-023-6/42 od 24.01.1992. godine; **T-44** Stenografske bilješke 9. Sjednice Skupštine srpskog naroda u BiH od 28.2.1992. godine; **T-45** Izvještaj o radu Narodne skupštine Republike Srpske za period od oktobra 1991. godine do oktobra 1993. godine; **T-46** Zahtjev Generalštabu JNA u Beogradu za stacioniranje garnizona u Foči upućen od strane Srpske skupštine općine Foča od 17.3.1992. godine; **T-47** Stenogram 14. sjednice Skupštine – Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini od 27.03.1992. godine; **T-48** Odluka Skupštine Srpske općine Foča o osnivanju Kriznog štaba Srpske općine Foča br. 01/III-023-4/9 2 od 3.4.1992. godine; **T-49** Statut Srpske Opštine Foča, broj: 01/I (ne vidi se) – 023-3/92 od 03.04.1992. godine; **T-50** Odluka o organizaciji i radu Izvršnog odbora Srpske opštine Foča, broj: 01/I-023-5 od 03.04.1992. godine; **T-51** Saopštenje za javnost, Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini – Savjet za nacionalnu bezbjednost od 04.04.1992. godine; **T-52** Odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju neposredne ratne opasnosti br. 01-011-301/92 od 8.4.1992. godine; **T-53** Izvještaj o stanju u skladištu Ustikolina, Komanda 744. Pozadinske baze, pov.broj 263 – 66 od 09.04.1992. godine; **T-54** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 2 od 10.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 10. aprila 1992. godine; **T-55** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH od 11.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan aprila 1992. godine; **T-56** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 6 od 11.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 11. aprila 1992. godine; **T-**

57 Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 7 od 12.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 12. aprila 1992. godine; **T-58** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 9 od 13.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 13. aprila 1992. godine; **T-59** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 11 od 14.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 14. aprila 1992. godine; **T-60** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 12 od 14.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 14. aprila 1992. godine; **T-61** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 13 od 15.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 15. aprila 1992. godine; **T-62** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 14 od 15.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 15. aprila 1992. godine; **T-63** Zapisnik sa zajedničkog sastanka Savjeta za nacionalnu bezbjednost i Vlade Srpske Republike Bosne i Hercegovine, održanog 15.04.1992. godine; **T-64** Odluka Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju neposredne ratne opasnosti i naređenje o mobilizaciji TO na cjelokupnoj teritoriji SBiH br. 03-11/92 od 15.04.1992. godine; **T-65** Odluka Srpske Republike Bosne i Hercegovine – Ministarstvo narodne odbrane Sarajevo od 16.04.1992. godine o formiranju Teritorijalne odbrane Srpske republike Bosne i Hercegovine; **T-66** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 15 od 16.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 16. aprila 1992. godine; **T-67** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 16 od 16.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 16. aprila 1992. godine; **T-68** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 17 od 16.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 16. aprila 1992. godine; **T-69** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 19 od 17.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 17. aprila 1992. godine i br. 20 od 18.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 18. aprila 1992. godine; **T-70** Transkript presretnutog razgovora vođenog dana 18.04.1992. godine između Karadžić Radovana i Stanišić Miće, interni broj: CD-45-27-12/02/030; **T-71** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 23 od 19.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 19. aprila 1992. godine; **T-72** „Sukob u Bosni i Hercegovini ukratko – Foča pod kontrolom Srpske teritorijalne odbrane, molba za „normalizaciju“, novinski članak BBC-a od 21.04.1992. godine koji prenosi izvode iz programa Radio Beograd od 19.04.1992. godine, te originalna engleska verzija članka; **T-73** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 24 od 20.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 20. aprila 1992. godine; **T-74** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 29 od 22.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 22. aprila 1992. godine; **T-75** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 30 od 23.04.1992. godine

o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 23. aprila 1992. godine; **T-76** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 31 od 23.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 23. aprila 1992. godine; **T-77** Dogovor predstavnika muslimana sela Trošanji i predstavnika civilne vlasti Srpske opštine Foča i vojne vlasti od 24.04.1992. godine; **T-78** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 32 od 24.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 24. aprila 1992. godine; **T-79** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 33 od 24.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 24. aprila 1992. godine; **T-80** Naredba Izvršnog odbora Srpske opštine Foča br. 01/III-012-92-16 od 24.04.1992. godine; **T-81** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 35 od 25.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 25. aprila 1992. godine; **T-82** Akt Kazneno popravni dom Foča broj: 03 – 240 - 1/92 od 25.04.1992. godine; **T-83** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 39 od 27.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 27. aprila 1992. godine; **T-84** Dnevni izvještaj – Komanda 744. Pozadinske baze, pov. br. 263-85 od 27.04.1992. godine; **T-85** Rješenje Srpske Republike BiH – Izvršni odbor Srpske opštine Foča broj: 01/III-012-34 od 28.04.1992. godine; **T-86** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 42 od 29.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 29. aprila 1992. godine; **T-87** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 45 od 30.04.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 30. aprila 1992. godine; **T-88** „Srpski „teroristi“ navodno ubili više od 13 ljudi u Foči“, objavljeno na Hrvatskom radiju 28.04.1992. godine, te originalna engleska verzija članka; **T-89** Dopis Izvršnog odbora Srpske opštine Foča br. 01/III-012-55 od 30.04.1992. godine; **T-90** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 46 od 01.05.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 01. maja 1992. godine; **T-91** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 47 od 01.05.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 01. maja 1992. godine; **T-92** „Krv i suze teku Drinom“, novinski članak objavljen u „Oslobođenju“ dana 01.05.1992. godine; **T-93** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 47 od 02.05.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 02. maja 1992. godine; **T-94** Zahtjev za izuzimanje prostorija u KPD radi smještaja ratnih zarobljenika – dostavljen od strane Komanda TG „FOČA“, broj: sl. od 08.05.1992. godine; **T-95** Potvrda Kriznog štaba Srpske općine Foča br. 27/92 od 08.05.1992. godine o otpustu Muratović Rašida iz KPD Foča te Ugovor između Muratović Rašida i Jegdić Vlatka od 30.6.1992. godine; **T-96** Spisak 18 lica muslimanske nacionalnosti koja se puštaju bez saslušanja od 09.05.1992. godine; **T-97** Posebno izdanje o agresiji i terorizmu protiv Republike Bosne i Hercegovine – o zločinima u Foči od 10.05.1992. godine, te prevod na engleski jezik; **T-98** Odluka o formiranju Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, broj: 03-234/92 od 12.05.1992. godine; **T-99**

Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 60 od 13.05.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 13. maja 1992. godine; **T-100** Odluka o ustupanju prostorija KP Foča smještaja zarobljenih i pritvorenih lica, Srpska Republika Bosna i Hercegovina, Srpska općina Foča, Kazneno – popravni dom Foča, br. 03-240/92 od 16.05.1992. godine; **T-101** Naredba – Komanda Trećeg bataljona TO Srpske općine Foča od 16.05.1992. godine; **T-102** Službeni glasnik Srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, godina I – broj 6 od 12-17 maja 1992. godine, u kojem su između ostalog objavljeni: Odluka o proglašenju amandmana I-IV na Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine; Odluka o formiranju Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine **T-103** Potvrda Srpska Republike Bosna i Hercegovina, Centar službi bezbjednosti Trebinje, Stanica javne bezbjednosti Foča od 18.05.1992. godine; **T-104** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 65 od 18.05.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 18. maja 1992. godine; **T-105** Bilten Ministarstva za narodnu odbranu RBiH br. 66 od 19.05.1992. godine o aktuelnim zbivanjima na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine na dan 19. maja 1992. godine; **T-106** Naredba o zabrani napuštanja – Vlada Srpske Republike Bosne i Hercegovine od 20.05.1992. godine; **T-107** Zahtjev za određivanje ovlaštenih lica za ispitivanje i saslušanje zarobljenih lica –Kazneno popravni dom Foča broj: 5/92 od 26.05.1992. godine; **T-108** Spisak radnika za isplatu za mjesec maj 1992. godine – Foča, Centar službi bezbjednosti Trebinje; **T-109** Spisak radnika Rezervni sastav za isplatu LD za mjesec juni 1992. godine – SJB Foča, Srpska Republika Bosna i Hercegovina, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Centar službi bezbjednosti Trebinje; **T-110** Ovlaštenje Srpske Republike BiH – Srpska Autonomna oblast Hercegovina – Izvršni odbor Srpske opštine Foča broj: 01/III-012-129 od 06.06.1992. godine; **T-111** Ovlaštenje Srpske Republike BiH – Srpska Autonomna oblast Hercegovina – Izvršni odbor Srpske opštine Foča broj: 01/III-012-131 od 06.06.1992. godine; **T-112** Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH, strana 308-broj 8. od 08.06.1992. godine, u kojem je sadržana i Odluka o povratku iseljenih lica na teritoriju Srpske republike Bosne i Hercegovine; **T-113** Zahtjev za postavljanje minskog polja i zamjenu naoružanja, Srpska Republika Bosna i Hercegovina – SAO Hercegovina – Kazneno popravni dom Foča, broj: 12/92 od 09.06.1992. godine, te Spisak vojnih obveznika pripadnika jedinice KPD Foča; **T-114** Spisak aktivnih radnika SJB Foča za isplatu LD za juni 1992. godine, Srpska Republika Bosna i Hercegovina – Ministarstvo za unutrašnje poslove – Centar službi bezbjednosti Trebinje; **T-115** Naredba o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u Vojsci Srpske republike Bosne i Hercegovine objavljena u Službenom glasniku Srpskog naroda u BiH broj 9/92, strana 329. od 13. juna 1992. godine; **T-116** Odluka Predsjednika Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine broj: 495 – 06 od 13.06.1992. godine o zabrani formiranja i djelovanja naoružanih grupa i pojedinaca na teritoriji Republike Srpske koje nisu pod jedinstvenom komandom vojske ili milicije; **T-117** Odluka Predsjednika Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine broj: 1999-05 od 13.06.1992. godine o zabrani

formiranja i djelovanja naoružanih grupa i pojedinaca na teritoriji Republike Srpske koje nisu pod jedinstvenom komandom vojske ili milicije objavljena od strane "SRNA" novinske agencije; **T-118** Odluka o zabrani formiranja i djelovanja naoružanih grupa i pojedinaca na teritoriji Republike Srpske koje nisu pod jedinstvenom komandom vojske ili milicije br. 01-51/92 od 13.6.1992. godine, objavljena u Službenom glasniku Srpskog naroda u BiH broj 10/92 – strana 349; **T-119** Naredba o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u Vojsci Srpske Republike Bosne i Hercegovine, u potpisu predsjednik Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine Radovan Karadžić, broj: 01-53/92 od 13.06.1992. godine sa pratećim Uputstvom; **T-120** Odluka Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine o formiranju, organizaciji, formaciji i rukovođenju i komandovanju Vojskom Srpske Republike Bosne i Hercegovine br. 01-58/92 od 15.06.1992. godine; **T-121** Podaci o ranjenim pripadnicima milicije Stanica javne bezbjednosti Foča broj: 5/92 od 17.06.1992. godine; **T-122** Odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju ratnog stanja na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine br. 1201/92 od 20.06.1992. godine; **T-123** Zaključak Srpske Autonomne oblasti Hercegovina – Izvršni odbor Srpske opštine Foča broj: 01/III-012/175 od 20.06.1992. godine; **T-124** Izvještaj o pronađenim žrtvama civilnog stanovništva koje je donijela rijeka Drina, Štab TO Goražde – Komanda I Drinske brigade, broj: 149-1/92 od 28.06.1992. godine; **T-125** Naređenje Komandanta Taktičke grupe Foča br. 01/97-1 od 29.06.1992. godine; **T-126** Spisak pripadnika milicije koji su bili na frontu u junu 1992. godine Stanica javne bezbjednosti Foča; **T-127** Spisak aktivnih radnika SJB Foča za isplatu LD za juni 1992 godine; **T-128** Spisak pripadnika milicije koji su bili na frontu u julu 1992. godine Stanica javne bezbjednosti Foča; **T-129** Spisak aktivnih i rezervnih radnika Stanice javne bezbjednosti Foča koji su na ishrani kod hotela „Zelengora“ u Foči broj: 14-3/08 – 120 – 8/92 od 01.07.1992. godine; **T-130** Službena zabilješka o pronađenim leševima u rijeci Drini br. 175-1/92 od 01.07.1992. godine; **T-131** Spisak pripadnika interventnog voda SJB Foča – grupa Nikačevića, 13 pripadnika; **T-132** Spisak pripadnika interventnog voda SJB Foča – grupa Nikačevića, 18 pripadnika; **T-133** Spisak pripadnika interventnog voda SJB Foča – grupa Nikačevića, 22 pripadnika; **T-134** Prijedlog za izbor Predsjednika Osnovnog suda, javnog tužioca i zamjenika tužioca Izvršnog odbora Srpske općine Foča, broj: 01/III – 012 – 205 od 02.07.1992. godine; **T-135** Naređenje o deblokiranju Goražda Glavnog štaba Vojske Srpske Republike BiH, str.pov.br. 02/5-54 od 06.07.1992. godine; **T-136** Zapovest komandanta Taktičke grupe „Foča“ za deblokadu Goražda – Taktička grupa „Foča“ str.pov.br. 01/113-1 od 07.07.1992. godine; **T-137** Uputstvo za korištenje razgovornika pronašen na Preljuči u julu 1992. godine; **-138** Zadatak „Oganj“ sa kodnim nazivima jedinica; **T-139** Zadatak 6. bataljonu naređen od strane komandanta pukovnika M. Kovača; **T-140** Odluku o formiranju radne jedinice u ratnim uslovima br. 01/III-012-229 od 07.07.1992. godine; **T-141** Službena zabilješka o pronađenim leševima u rijeci Drini br. 242-1/92 od 08.07.1992. godine; **T-142** Zahtjev TG Foča upućen komandi Korpusa Bileća kao i komandantu TG Čajniče od 09.07.1992. godine; **T-143** Naređenje o formiranju

operativne grupe „Podrinje“ Glavnog štaba vojske Srpske Republike BiH, str.pov.br. 02/5-61 od 14.07.1992. godine, Naređenje o deblokiranju Goražda str.pov.br. 02/5-54 od 06.07.1992. godine; **T-144** Telegram TG Foča od 12.07.1992. godine; **T-145** Izvještaj br. 3 TG Foča od 12.07.1992. godine; **T-146** Naređenje Taktička grupa „Foča“ za bezbjedenje seoskih straža Čelebićima str.pov.br. 01/113-7 od 15.07.1992. godine; **T-147** Naređenje Taktičke grupa „Foča“ za bezbjedenje seoskih straža Zavajitu str.pov.br. 01/1 od 15.07.1992. godine; **T-148** Naređenje Glavnog štaba vojske Srpske Republike str. pov. br. 02/5-61 od 16.07.1992. godine; **T-149** Službena zabilješka o pronalasku leševa u rijeci Drini br. 290/92 od 16.07.1992. godine; **T-150** Odobrenje Komandanta TG Foča o puštanju iz KPD Foča Alić Mirsada od 18.07.1992. godine; **T-151** Redovni borbeni izvještaj TG Foča, str.pov.br. 01/113-21 od 21.07.1992. godine; **T-152** Naređenje Glavnog štaba vojske Srpske Republike za dalje aktivnosti na deblokiranju Goražda str. pov. br. 02/5-70 od 21.07.1992. godine i Naređenje Glavnog štaba vojske Srpske Republike za sprečavanje dezerterstva str.pov.br. 02/5-104 od 17.08.1992. godine; **T-153** Vanredni izvještaj TG Foča, str.pov.br. 01/55-1 od 24.07.1992. godine; **T-154** Izvještaj TG Foča str.pov.br. 01/113-26 od 25.07.1992. godine; **T-155** Redovni borbeni izvještaj Komande 2. Rmtbr str.pov.br. 479/1-92 od 27.07.1992. godine; **T-156** Obavještenje TG Foča br. 01/165-5 od 27.07.1992. godine; **T-157** Akt TG „Foča“, str.pov.br. 01-113-30 od 29.07.1992. godine; **T-158** Izvještaj Komande 23. br. TO br. 01-239 od 01.08.1992. godine; **T-159** Spisak zarobljenih žena, djevojaka, djece i starijih lica iz Gacka zatvorenih u logoru Kalinovik – ERN br. 0125-6510-0125-6514; **T-160** Naredba Glavnog štaba vojske Srpske Republike Ponovno za deblokiranje Goražda i zaštita srpskog naroda u Goraždu i okolini str.pov.br. 02/5-110 od 02.08.1992. godine; **T-161** Satelitski snimci pod nazivom „Destroyed Mosques – Foca, Bosnia and Herzegovina“ br: Exh. 22, Exh. 22/1, Exh. 22/2, Exh. 22/3, Exh. 22/4, Exh. 22/5; **T-162** Službena zabilješka o pogibiji Mališ Dejana, pripadnika rezervnog sastava milicije SJB Foča broj: 7/92 od 04.08.1992. godine; **T-163** Redovni borbeni izvještaj br. 25 TG Foča br 01/113-36 od 04.08.1992. godine; **T-164** Redovni borbeni izvještaj br. 26 TG Foča br 01/113-37 od 05.08.1992. godine; **T-165** Podaci o ranjenim i poginulim pripadnicima milicije Stanica javne bezbjednosti Foča broj: 8/92 od 05.08.1992. godine; **T-166** Izvještaj TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 38 od 06.08.1992. godine; **T-167** Redovni izvještaj br. 27 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 39 od 07.08.1992. godine; **T-168** Redovni izvještaj broj 29 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 41 od 09.08.1992. godine; **T-169** Redovni izvještaj broj 33 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 45 od 13.08.1992. godine; **T-170** Redovni izvještaj broj 48 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 60 od 29.08.1992. godine; **T-171** Redovni izvještaj broj 50 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 61 od 31.08.1992. godine; **T-172** Izvještaj novinara Tucaković Šemse iz Goražda za dan 01.09.1992. godine; **T-173** Redovni izvještaj broj 55 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 67 od 05.09.1992. godine; **T-174** Redovni izvještaj br. 56 VP 7141 Foča, str.pov.br. 01/113 – 68 od 06.09.1992. godine; **T-175** Vanredni izvještaj TG Foča br. 01/113-70 od 08.09.1992. godine; **T-176** Podaci o poginulim i ranjenim pripadnicima

milicije SJB Foča br. 10/92 od 15.9.1992. godine; **T-177** Spisak razmjenjenih lica koja su puštena u razmjenu iz zatvora Kalinovik od 15.09.1992. godine – 0139-0340; **T-178** Odluka o imenovanju Ratnog povjereništva za opštinu Foča br. 01-882/92 od 17.09.1992. godine; **T-179** Službena zabilješka povodom ranjavanja Krsmanović Žarke, pripadnika rezervnog sastava milicije SJB Foča od 18.09.1992. godine; **T-180** Spisak razmjenjenih zarobljenih lica iz zatvora Kalinovik i Foča br. 690/21 od 19.09.1992. godine - ERN br. 0139-0339; **T-181** Spisak razmjenjenih zarobljenih lica iz zatvora Kalinovik i Foča br. 17-11-112/92 od 26.09.1992. godine – ERN br. 0139-0338; **T-182** Službena zabilješka povodom ranjavanja Avram Vlastimira, Pjano Miroslave i Čančar Moma, pripadnika rezervnog sastava milicije SJB Foča – interventni vod od 27.09.1992. godine; **T-183** Akt Osnovnog suda u Foči, broj: SU-238/92 od 01.10.1992. godine upućen Ministarstvu pravde RS kao i Akt Osnovnog suda u Foči, broj: SU-238/92 od 01.10.1992. godine; **T-184** Redovni izvještaj broj 89 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 108 od 10.10.1992. godine **T-185** Redovni izvještaj broj 93 TG „Foča“, str.pov.br. 01/113 – 113 od 14.10.1992. godine; **T-186** Dopis Ministarstva unutrašnjih poslova RBiH br. 10-548/92 od 19.10.1992. godine, te priložena Informacija MUP-a RBiH o počinjenim krivičnim djelima protiv čovječnosti i međunarodnog prava i o koncentracionim logorima koje je agresor formirao na području Foče i Kalinovika iz oktobra 1992. godine; **T-187** Informacija o četničkom čišćenju teritorija istočne Bosne i dr. mjesta u R BiH, Stanice javne bezbjednosti Trnovo broj: 17-11-197/92 od 21.10.1992. godine; **T-188** Spisak pritvorenih lica koja se otpuštaju iz KPD-a Foča, radi razmjene, od 21.10.1992. godine – ERN br. Y000-3109; **T-189** Izvještaj Subašić Osmana br. 970-1/92 od 25.10.1992. godine; **T-190** Borbena zapovijest za napad TG Foča br. 01/371-3 od 28.10.1992. godine; **T-191** Naređenje Glavnog štaba VRS br. 02/5-176 od 29.10.1992. godine; **T-192** Izvještaj o izvršenom obilasku i boravku u SJB Foča u vremenu od 19.-30.11.1992. godine Uprava za poslove i zadatke milicije Bijeljina od 01.12.1992. godine; **T-193** Odobrenje komande TG Foča br. 2/93 od 30.01.1993. godine o izvođenju pritvorenih lica iz KPD Foča; **T-194** Saglasnost za razmjenu br. 02-153-691/93 od 24.03.1993. godine; **T-195** Izvještaj o razmjeni br. 02-153-692/93 od 25.03.1993. godine; **T-196** Obavijest o sudbini zatočenih djevojaka iz Gacka br. 01/1-78/93 od 26.03.1993. godine; **T-197** Dopis komande TG Foča br. 03/218-1 od 07.04.1993. godine o zarobljenim muslimanima; **T-198** Novinski članak „Logori za silovanja“ autora Roy Gutmana objavljen 19.04.1993. godine sa prevodom na B/H/S jezik; **T-199** Dopis KPZ Foča br. 73/93 od 31.05.1993. godine; **T-200** Prijedlog Vojislavu Šešelju za proglašenje Janković Gojka vojvodom br. 01/705-1 od 13.08.1993. godine; **T-201** Popis izbjeglica po općini izbjega prema nacionalnoj pripadnosti: opcija za sve nacionalnosti - Foča, Ured za prograninke i izbjeglice Vlade RH od 06.10.1993. godine; **T-202** Zaključak Skupštine opštine Foča broj: 01/I – 023- 63 od 16.10.1993. godine; **T-203** Spisak zarobljenika koji se nalaze u zatvoru Foča sačinjen od strane Komande TG „Drina“ str.pov.br. 03/1645 od 27.10.1993. godine; **T-204** Spisak do sada identifikovanih pripadnika SOD „Dragan Nikolić“ iz TG Foča, Služba bezbjednosti Komanda Istočno –

Bosanske o.g. od 11.12.1993. godine; **T-205** Informacija o radu SJB Srbinje za period april 1992. – april 1994. Godine od juna 1994. godine; **T-206** Popratni akt Stanice javne bezbjednosti Stari Grad Sarajevo broj: 19/14-4-2397-206/95 od 30.11.1995. godine te priloženi Spisak raseljenih lica sa područja SO Foča nastanjenih na području općine Stari Grad, sačinjen od strane Direkcije za rad sa mjesnim zajednicama i služba za izbjegla i raseljena lica općine Stari Grad Sarajevo broj: 452/95 od 25.11.1995. godine; **T-207** Dopis Kazneno-popravnog doma Srbinje broj: 01-328/98 od 26.10.1998. godine, sa priloženim Spiskom osoblja angažovanog u radnoj obavezi u Kazneno – popravnom domu Srbinje u periodu april 1992. do kraja oktobra 1994. godine; **-208** Spisak zarobljenih lica u KPD Foča; **T-209** Novinski članak objavljen u novinama Večernje novine od 07.10.1994. godine pod naslovom „Spisak razmjenjenih zarobljenika iz logora – Iz logora u tramvaj“; **T-210** Spisak pripadnika MUP-a učesnika rata CJB Srbinje; **T-211** Odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o ukidanju ratnog stanja br. 1861/95 od 22.12.1995. godine; **T-212** Zapisnik o uviđaju Kantonalnog suda u Goraždu br. Kri-26/00 od 18.09.2000. godine (original se nalazi u predmetu br. T20 0 KTRZ 0003114 12); **T-213** Zapisnik o uviđaju Kantonalnog suda u Goraždu br. Kri-27/00 od 20.09.2000. godine (original se nalazi u predmetu br. T20 0 KTRZ 0003114 12); **-214** Uništeni i oštećeni kulturno – historijski spomenici na području općine Foča od strane srpskih snaga; **T-215** Literatura o kulturno-historijskim objektima za područje Foče i Rogatice; **T-216** Novinski članci o Foči autora Saličehajić Ahmeda objavljeni u novinama Oslobođenje - evropsko nedjeljno izdanje, u periodu od 22.07.1993. do 10.09.1993. godine, i to: „Grad strave i užasa: teče Drina mutna i krvava: Foča“; „Foča: zločin, po drugi put (1): Drina još krvavija“; „Foča: zločin, po drugi put (2): Ultimatum Mulimanima: predajte oružje!“; „Foča: zločin, po drugi put (3): Zatvor u Aladži“; „Foča: zločin, po drugi put (4): „Šumar“ lovi ljude“; „Foča: zločin, po drugi put (5): Noć nema svjedoka“; „Foča: zločin, po drugi put (6): Nisu svi mostovi porušeni“; „Foča: zločin, po drugi put (7): Srbi ginu, Muslimane ubijaju“; Spisak nestalih Fočaka (3); **T-217** Novinski članci o Foči autora Preljub Tafre objavljeni u novinama Oslobođenje - evropsko nedjeljno izdanje, u periodu od 08.10.1993. do 03.02.1994. godine i to: „Kako su nestale fočanske džamije“; „Gornje krvavo polje“; „Komšije, najveći zlikovci“; „Krvava noć“; „Četnici igrali fudbal ljudskim glavama“ „Balije, ne vraćajte se!“ **T-218** „Krici sa drinskog mosta – četnički koncentracioni logor u Foči – šta se /ne/zna o ovom konclogoru“, zapisi Tafro Preljuba, izbjeglice iz Foče iz septembra 1994. godine, **T-219** Novinski članci o Foči autora Preljub Tafre objavljeni u novinama Oslobođenje - evropsko nedjeljno izdanje, u periodu 29.9.1994. – 18.5.1995. i to: „Kako je bilo na Tjentištu – Dugo pripreman pokolj“; „Dan kada je stradao Trošanji“ „Svjedočanstvo iz Ljuboviča kraj Foče – Dan kada je ubijen hadžija“ **T-220** Novinski članak o Foči autora Preljub Tafre objavljen 22.12.1997. godine pod naslovom „Sjećanje na Foču: april-august 1992: Imam obavezu da koljem“ **T-221** Novinski članci o Foči pod naslovima: „Priča sa istočne strane – fočansko leto 1992 (I) – Ljudi umiru gledajući“; „Priča sa istočne strane – fočansko leto 1992 (II) – Ubiti kao popiti čašu vode“; „Priča sa istočne

strane – fočansko leto 1992 (III) – Ručak ni za mačke ni za pse“ **T-222** Video prilog: „Izvlačenje od ubistva“, broj videa: V000-0222-V000-0222, uz koji se prilaže i kratak pregled sadržaja priloga na engleskom i našem jeziku, **T-223** Izvod iz matične knjige umrlih za lice Barlov Mevla, Općina centar Sarajevo, br: 08/2-13-46991/17 od 06.06.2017. godine – original u predmetu 3050; Zapisnik o saslušanju svjedoka Barlov Mevla br: Ki-60/02 od 24.12.2002. godine; **T-224** Izvod iz matične knjige umrlih za lice Avdić Safet, Općina Čajniče, br: 02/6-202-1-210/17 od 6.12.2017. godine – original u predmetu 3050; Izjava Avdić Safeta data haškim istražiocima od 17.10.1995. godine, ERN broj: 00910438 – 00910446, na bosanskom jeziku, Izjava Avdić Safeta data haškim istražiocima od 17.10.1995. godine, ERN broj: 00348234 – 00348242, na engleskom jeziku, te priložena Potvrda MKCK br. BAZ-243797 od 24.10.1994. godine ERN broj: 00348243; **T-225** Zapisnik o saslušanju svjedoka „S-5“ od 04.03.2019. godine; **T-226** Zapisnik o saslušanju svjedoka „B“ od 08.04.2019. godine; **T-227** Zapisnik o saslušanju svjedoka Pervan Izete od 25.06.2019. godine; **T-228** Zapisnik o saslušanju svjedoka Ređović Džemile od 17.04.2019. godine i 16.04.2007. godine; **T-229** Zapisnik o saslušanju svjedoka Bajrović Aiše od 11.04.2019. godine sa priloženim rukom iscrtanom pozicijama zarobljenih u Osnovnoj školi u Kalinoviku; **T-230** Zapisnik o saslušanju svjedoka „S-1“ od 15.04.2019. godine; **T-231** Zapisnik o saslušanju svjedoka „1.S-2“ od 03.05.2019. godine; **T-232** Zapisnik o saslušanju svjedoka Đorem Obren od 09.06.2010. godine – original u predmetu br. 7385; **T-233** Zapisnik o saslušanju svjedoka Đorem Obren od 07.07.2010. godine – original uložen kao dokaz T2 u predmetu Suda BiH br. S1 1 K 014590 14 Krl; **T-234** Zapisnik o saslušanju svjedoka Sladoje Branko od 15.07.2010. godine – original uložen kao dokaz T3 u predmetu Suda BiH br. S1 1 K 014590 14 Krl; **T-235** Zapisnik o saslušanju svjedoka Subašić Osmana od 14.03.2017. godine – originl u predmetu 3114; **T-236** Zapisnik o saslušanju svjedoka Oruč Muje od 08.08.2019. godine – originl u predmetu 14988; **T-237** Zapisnik o saslušanju svjedoka Veiz Edhema od 18.10.2016. godine – originl u predmetu 3114; **T-238** Zapisnik o saslušanju svjedoka „2.S-2“ od 10.05.2017. godine – original u predmetu 3050; **T-239** Zapisnik o saslušanju svjedoka „S-7“; **T-240** Zapisnik o saslušanju svjedoka Pejović Ljubomir, Viši Sud u Podgorici, Pom.br. 183/17 od 14.11.2017. godine – original u predmetu 3114; **T-241** Zapisnik o saslušanju svjedoka Tripković Zoranka, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH – SIPA, br. 16-06/1-04-1-245/21 od 09.03.2021. godine; **T-242** Zapisnik o saslušanju svjedoka Tripković Živojin, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH – SIPA, br. 16-06/1-1-04-1-894/20 od 08.10.2020. godine; **T-243** Zapisnik o saslušanju svjedoka Radović Milivoje, Tužilaštvo BiH, br. T20 0 KTRZ 0019534 20 od 05.07.2021. godine; **T-244** Zapisnik o saslušanju svjedoka „S1“, Tužilaštvo BiH, br. T20 0 KTRZ 0019534 20 od 01.07.2021. godine; **T-245** Zapisnik o saslušanju svjedoka „S2“ Tužilaštvo BiH, br. T20 0 KTRZ 0019534 20 od 16.06.2021. godine; a)Izjava svjedoka „S2“ Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava na području bivše Jugoslavije od 1991., 00912344-00912350; b)Zapisnik o saslušanju svjedoka „S2“

Tužilaštvo BiH, br. T20 O KTRZ 0012307 16 od 17.04.2017. godine; **T-246** Službena zabilješka Državne agencija za istrage i zaštitu BiH – SIPA, br. 16-06/1-04-1-759/21 od 23.02.2021. godine; **T-247** Službena zabilješka Državne agencija za istrage i zaštitu BiH – SIPA, br. 16-06/1-04-1-674/21 od 19.02.2021. godine; **T-248** Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Tripković Novice, Tužilaštvo BiH, br. T20 O KTRZ 0019534 20 od 02.09.2021. godine; **T-249** Službena zabilješka broj: T20 O KTRZ od dana 29.05.2022. godine.

Primjenjivo pravo

8. Vijeće je prije svega razmotrilo pitanje primjenjivog materijalnog prava na konkretan slučaj. Naime, iz optužnice Tužilaštva proizilazi da je inkriminisano djelo počinjeno u vremenskom periodu od aprila 1992. do kraja 1993. godine, u kojem periodu je na snazi bio Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ).

9. Naime, princip zakonitosti imperativno je propisan članom 4. ZKP BiH i članom 7. stav 1. EKLJP koja ima prioritet nad svim ostalim zakonima Bosne i Hercegovine (član 2. stav (2) Ustava BiH), dok je članom 7.1. EKLJP propisan opšti princip koji zabranjuje izricanje teže kazne od one koja je bila na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela.³ Međutim, stav 2. člana 7. EKLJP sadrži značajan izuzetak u odnosu na stav 1. istog člana, gdje kaže da *“ovaj član ne utječe na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema općim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda”*.

10. Članom 15. stav 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima UN-a osiguravaju se slične međunarodne odredbe koje se trebaju smatrati *lex superioris* u vezi sa *“...opštim pravnim načelima koje priznaje međunarodna zajednica”*.⁴

11. Primjena KZ BiH na konkretno krivično djelo temelji se na odredbi člana 4a. KZ BiH koja propisuje da: *“članovi 3. i 4. ovog zakona ne sprečavaju suđenje ili kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno*

³ (1) *“Niko se ne može smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti teža od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.”*

⁴ Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, usvojen Rezolucijom 2200A (XXI) Generalne skupštine 16. decembra 1966. godine, Stupio na snagu 23. marta 1976. godine, u saglasnosti sa članom 49., član 15: „1. Niko se neće smatrati krivim za djela ili propuštanja koja nisu predstavljala krivično djelo prema domaćem ili međunarodnom pravu u vrijeme kada su bila počinjena. Isto tako, neće se izreći teža kazna od one koja se mogla primjeniti u trenutku kada je krivično djelo bilo izvršeno. Ako kasnije, poslije izvršenja djela, zakonskom odredbom bude predviđena primjena lakše kazne, prijestupnik će se time koristiti. 2. Ništa se u ovom članu ne protivi suđenju i osudi lica zbog radnji ili ropuštanja koja su se u vrijeme kada su počinjena, smatrala za krivična djela prema općim pravnim načelima koja priznaje međunarodna zajednica.

predstavljalo krivično djelo u skladu s općim načelima međunarodnog prava.” Ovom odredbom zapravo je učinjen izuzetak od opštih načela navedenih u članovima 3. i 4. KZ BiH, u smislu da ovi članovi ne dovode u pitanje suđenje i kažnjavanje neke osobe za svako činjeno ili nečinjeno koje predstavlja krivično djelo zločini protiv čovječnosti, a koje kao takvo nije bilo propisano krivičnim zakonom koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

12. Običajni status odgovornosti i kažnjavanja zločina protiv čovječnosti i individualne krivične odgovornosti za njegovo izvršenje tokom 1992. godine je 3. maja 1993. godine potvrdio generalni sekretar UN-a u svom izvještaju Vijeću sigurnosti o rezoluciji 808, Međunarodna pravna komisija (1996. godine), te praksa MKSJ i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR).

13. Zločini protiv čovječnosti u vrijeme izvršenja inkriminiranih radnji nisu bili propisani kao krivično djelo u KZ SFRJ, ali čine imperativni princip međunarodnog prava i nesporno je da su 1992. godine bili sastavni dio međunarodnog običajnog prava.⁵

14. Zločini protiv čovječnosti su zločini po međunarodnom pravu u univerzalnom smislu nadležnosti za procesuiranje, tako da i osuda za takva djela, prema zakonu koji je naknadno propisao i utvrdio ovo djelo kao krivično djelo i propisao posebnu krivičnu sankciju nije suprotno članu 7. stav (1) EKLJP.

15. Zločini protiv čovječnosti nesumnjivo su u inkriminisanom periodu predstavljali krivično djelo prema „opštim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda“, odnosno „opštim načelima međunarodnog prava“. Prema tome, iako u krivičnom zakonu koji je važio u vrijeme počinjenja krivičnih djela koja su predmet optužnice zločini protiv čovječnosti nisu bili izričito propisani kao krivično djelo, postoji obaveza njihovog procesuiranja.

16. U tom smislu, Vijeće je imalo u vidu presudu Ustavnog suda BiH broj AP-1785-06, kojom je jasno utvrđeno da su ratni zločini „zločini po međunarodnom pravu“ te osuda za takva djela, prema zakonu koji je naknadno propisao i utvrdio određena djela kao krivična i propisao posebnu krivičnu sankciju, ne bi bila suprotna članu 7. stav 1. Evropske konvencije, a analogno tome i Ustavu BiH.

17. Ovakvo stanovište suda temelji se na praksi Evropskog suda za ljudska prava iskazanoj u brojnim predmetima u kojima su ispitivani zahtjevi principa zakonitosti iz člana 7. EKLJP. U navedenim predmetima, Evropski sud za ljudska prava nikada nije doveo u pitanje sankcionisanje djela počinjenih u periodu kada to postupanje nije domaćim

⁵ Odluka Evropskog suda za ljudska prava, *Šimšić protiv Bosne i Hercegovine*, broj 51552/10 od 26.08.2010. godine

zakonima bilo predviđeno kao krivično djelo, kada je riječ o zločinima protiv čovječnosti, budući da je djelo zločina protiv čovječnosti i u to vrijeme, bez sumnje predstavljalo krivično djelo prema međunarodnom pravu.

18. U konačnici, presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Maktouf/Damjanović* od 18. jula 2013. godine potvrđuje identičan stav u vezi sa suđenjem za zločine protiv čovječnosti, koji su u domaći zakon uvedeni 2003. godine, a u kojoj odluci se jasno navodi da "*Bosna i Hercegovina i entitetski sudovi nemaju nikakve druge mogućnosti, nego da primjenjuju Krivični zakon iz 2003. godine u takvim predmetima*".

Odluka o krivici optuženog Novice Tripkovića

19. Optuženi je, potpisivanjem Sporazuma o priznanju krivnje, priznao krivnju za počinjenje krivičnog djela stavljenog na teret potvrđenom kako je to već i obrazloženo, ali je također bilo dužno i provjeriti da li ima dovoljno dokaza o krivici optuženog.

20. Prema kvalifikaciji krivičnog djela iz potvrđene optužnice, relevantni dio odredbe člana 172. stav 1. KZ BiH (*Zločini protiv čovječnosti*) glasi:

.....

g) prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe, na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (silovanje), seksualno ropstvo, prisilnu prostituciju, prisilnu trudnoću, prisilnu sterilizaciju ili bilo koji oblik teškog seksualnog nasilja

.....

21. Kako je to dalje navedeno u potvrđenoj optužnici, optuženi se tereti i za individualnu krivičnu odgovornost po članu 180. stav 1. KZ BiH, koja je jedno od temeljnih načela i međunarodnog krivičnog prava, predviđena posebno za počinjenje najtežih krivičnih djela iz glave XVII KZ BiH.

22. Analizirajući sve elemente citirane odredbe, Vijeće je ustanovilo postojanje individualne krivične odgovornosti optuženog u odnosu na radnje u tačkama 1. i 2. izreke presude za koje je optuženi oglašen krivim, jer je iste počinio neposredno i lično, pa Vijeće ovaj zaključak ne nalazi potrebnim obrazlagati ponovo u dijelu presude koji govori o krivici optuženog.

A. OPŠTI ELEMENT KRIVIČNOG DJELA ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI IZ ČLANA 172. KZ BiH

23. Da bi se radnje optuženog, čije je počinjenje priznao Sporazumom, kvalifikovale kao krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, Vijeće je moralo utvrditi postojanje opštih elemenata koji su uslov egzistiranja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, a čije postojanje je ustanovljeno temeljnom ocjenom svih provedenih i uložениh dokaza.

24. Naime, iz zakonske definicije krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. KZ BiH, a u vezi sa radnjama izvršenja navedenim u izreci presude, za koje je optuženi oglašen krivim, proizilaze sljedeći opći elementi ovog krivičnog djela:

- *postojanje širokog ili sistematičnog napada,*
- *da je djelo optuženog učinjeno kao dio takvog napada,*
- *da je napad usmjeren protiv bilo kojeg civilnog stanovništva,*
- *da je optuženi znao za takav napad*

25. U tom smislu, Vijeće je na uvid imalo uložene materijalne dokaze Tužilaštva BiH⁶, kao i izjave svjedoka Edhema Veiza, Muje Oruča, Milivoja Radovića, Osmana Subašića, svjedoka S-5, svjedoka S-2.2. i mnogih drugih.

26. Uvidom i analizom pomenutih dokaza, Vijeće je utvrdilo da je u inkriminisano vrijeme na području opština Foča postojao širok i sistematičan napad od strane srpskih vojnih, paravojnih i policijskih snaga na civilno muslimansko (bošnjačko) stanovništvo općine Foča u periodu od 08.04.1992. godine pa sve do oktobra 1994. godine, ali i opština

⁶ Spisak zarobljenih lica koja su razmjenjena br. 684/21 od 12.09.1992. godine – ERN br. 0025-6049-0025-6052; Redovni izvještaj TG „Foča“ primljen radio – vezom 02.08.1992. godine u 11:30, Centar za obavještavanje Trebinje, br. 01/113-35; Borbeni izvještaj Komande Hercegovačkog korpusa br. 147-371 od 03.08.1992. godine; Dvije fotografije Aladža džamije prije rušenja 1992. godine; Satelitski snimci od 30.10.1991. i 10.08.1992. godine sačinjeni od strane Sistema izviđanja Sjedinjenih američkih Država, pod nazivom „Destroyed Mosques – Foca, Bosnia and Herzegovina“ br: 22 i 22/4

Dvije fotografije od 10.08.1992. godine i sa Gugl mape od 12.10.2021. godine sa pogledom na Aladža džamiju i prostora oko Aladža džamije; Dnevnik zatvora Kula za period 03.01.1993. godine do 27.10.1993. godine; Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gazdinstava iz 1991. godine za Bosnu i Hercegovinu – nacionalni sastav stanovništva – rezultati za republiku po općinama i naseljenim mjestima 1991.“ izdat od strane Državnog zavoda za statistiku BiH iz decembra 1993. godine; Mapa Bosne i Hercegovine sa prikazom etničkog sastava stanovništva Bosne i Hercegovine prema rezultatima popisa stanovništva iz 1991. godine; Smjernice za rad, Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Predsjednik, broj: 529-011-1/91 od 15.08.1991. godine; Zabilješke, Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Savjet stranke od 15.10.1991. godine; Proglas srpskom narodu – Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine od 16.10.1991. godine; Poziv Predsjednika kluba srpskih poslanika od 23.10.1991. godine za prisustvo konstituisanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; Poziv Predsjednika kluba srpskih poslanika od 23.10.1991. godine za prisustvo Sekulović Mojsiji konstituisanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini;

Gacko i Kalinovik od sredine 1992. godine pa do kraja godine. Navedeno prvenstveno proizilazi iz izjava svjedoka Tužilaštva, a koji svjedoci su svjedočili o početku rata na područjima opštine Foča, te optšina Kalnovik i Gacko, zatim o isključenju muslimanskog civilnog stanovništva iz društvenog i profesionalnog života zajednice, pretresanju kuća, odvođenju muškaraca u KP Dom, žena u zatočeničke centre gdje su morale živjeti u nepodnošljivim higijenskim uslovima, gdje su zlostavljane na razne načine, što je za mnoge od njih uključivalo česta silovanja.

27. Iz dokaza se može nesumnjivo zaključiti da su svi događaji o kojima su svjedočili pomenuti svjedoci, bili dio detaljnog planiranja i organizacije, s ciljem uspostavljanja srpskih opština Foča, Kalnovik i Gacko u kojima će živjeti samo srpsko stanovništvo.

28. U kontekstu krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, pojam napada definiše se kao "obrazac ponašanja koje uključuje činjenje djela nasilja".⁷ KZ BiH definiše napad kao "višestruko činjenje djela iz stava 1. člana 172. KZ BiH", odnosno višestruko činjenje djela kao što su ubistva, istrebljenja, odvođenja u ropstvo, deportacija, progon itd.⁸ "U

⁷ *Blagojević i Jokić*, (presuda Pretresnog vijeća), 17.01.2005, paragraf 543; Spisak zarobljenih lica koja su razmjenjena br. 684/21 od 12.09.1992. godine – ERN br. 0025-6049-0025-6052; Redovni izvještaj TG „Foča“ primljen radio – vezom 02.08.1992. godine u 11:30, Centar za obavještavanje Trebinje, br. 01/113-35; Borbeni izvještaj Komande Hercegovačkog korpusa br. 147-371 od 03.08.1992. godine; Dvije fotografije Aladža džamije prije rušenja 1992. godine Satelitski snimci od 30.10.1991. i 10.08.1992. godine sačinjeni od strane Sistema izviđanja Sjedinjenih američkih Država, pod nazivom „Destroyed Mosques – Foca, Bosnia and Herzegovina“ br: 22 i 22/4; Dvije fotografije od 10.08.1992. godine i sa Gugl mape od 12.10.2021. godine sa pogledom na Aladža džamiju i prostora oko Aladža džamije; Dnevnik zatvora Kula za period 03.01.1993. godine do 27.10.1993. godine; Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gazdinstava iz 1991. godine za Bosnu i Hercegovinu – nacionalni sastav stanovništva – rezultati za republiku po općinama i naseljenim mjestima 1991.“ izdat od strane Državnog zavoda za statistiku BiH iz decembra 1993. godine; Mapa Bosne i Hercegovine sa prikazom etničkog sastava stanovništva Bosne i Hercegovine prema rezultatima popisa stanovništva iz 1991. godine; Smjernice za rad, Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Predsjednik, broj: 529-011-1/91 od 15.08.1991. godine; Zabilješke, Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Savjet stranke od 15.10.1991. godine; Proglas srpskom narodu – Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine od 16.10.1991. godine; Poziv Predsjednika kluba srpskih poslanika od 23.10.1991. godine za prisustvo konstituisanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; Poziv Predsjednika kluba srpskih poslanika od 23.10.1991. godine za prisustvo Sekulović Mojsiji konstituisanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini; Zapisnik sa prve sjednice Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine od 24.10.1991. godine
Rezultati plebiscita srpskog naroda u Bosni i Hercegovini provedenog dana 9. i 10.11.1991. godine
Zapisnik Glavne komisije za provođenje plebiscita srpskog naroda u Bosni i Hercegovini od 11.11.1991. godine
Zapisnik 2. Sjednice Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine br. 02-2-50/91 od 21.11.1991. godine
Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima – Srpska demokratska stranka Bosne i Hercegovine – Glavni odbor – strogo povjerljivo, primjerak broj 100 od 19.12.1991. godine
Stenografske bilješke 5. Sjednice Skupštine srpskog naroda u BiH od 9.1.1992. godine
Novinski članak pod naslovom „Proglašena „Republika srpskog naroda“
Izvod iz stenograma sjednice Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini od 09.01.1992. godine objavljen u novinama „Javnost“

⁸ Član 172. stav 2. tačka a) KZ BiH

kontekstu ovog krivičnog djela, sam izraz 'napad' nije ograničen na upotrebu oružane sile nego obuhvata i svako zlostavljanje civilnog stanovništva"⁹

29. Vijeće smatra da je provedeno dovoljno dokaza da je u periodu koji je naveden u optužnici, izvršen širok i sistematičan napad na civilno stanovništvo na širokom području opština Foča, Kalnovik i Gacko i da se zbog kumulativnog efekta velikog broja radnji može zaključiti o rasprostranjenom i sistematičnom napadu na civilno stanovništvo koji nije vršen nasumice jer su djela nasilja višestruko ponavljana prema istom ili sličnom obrascu zločina.

30. Pridjev „rasprostranjen podrazumijeva napad koji je po svojoj prirodi opsežan i za posljedicu ima veliki broj žrtava. Također, zločin može biti rasprostranjen ili počinjen u širokim razmjerama zbog kumulativnog efekta niza nečovječnih djela ili zbog jedinstvenog efekta jednog jedinog djela izuzetno velikih razmjera.¹⁰

31. Osim toga, analizirajući sam karakter i okolnosti napada, Vijeće zaključuje da do napada na civilno bošnjačko stanovništvo nije došlo nasumice, jer su široko rasprostranjena djela nečovječnog postupanja višestruko ponavljana prema istom ili sličnom obrascu zločina na navedenom području (pretresanje kuća, oduzimanje naoružanja od strane vojnika, zatvaranje nesrpskog stanovništva u prostorije KP Dom i zatočeničke centre) što zapravo znači da je izvršeni napad imao sve karakteristike sistematičnog.

32. Imajući u vidu opšte stanje, koje je vladalo na području opština Foča, Kalnovik i Gacko tokom inkriminisanog perioda, te uzevši u obzir činjenicu da element sistematičnosti napada podrazumijeva organiziranost djela i malu vjerovatnoću da je do tih djela došlo nasumice, Vijeće je van razumne sumnje zaključilo da je napad bio sistematičan, jer je nesrpsko civilno stanovništvo tih opština bilo podvrgnuto utvrđenom obrascu nasilničkog ponašanja.

33. Provođenje ovakve javne kampanje terora i straha, usmjerene isključivo protiv nesrpskog civilnog stanovništva srpske opština Foča, Kalnovik i Gacko, samo dodatno ukazuje na postojanje višeg stepena organiziranosti, odnosno sistematičnosti u realizaciji samog napada, čime se očigledno nastojalo stvoriti neprijateljsko i nepodnošljivo okruženje, potpuno neuslovno za ostanak i opstanak muslimanskog stanovništva u tim opštinama.

⁹ *Vasiljević*, (presuda Pretresnog Vijeća), 29.11.2002., paragraf 29 i 30

¹⁰ Prvostepena presuda u predmetu *Tadić*, par 648, drugostepena presuda u predmetu *Kunarac i dr.* (par 94), prvostepena presuda *Blaškić*(par.206)

34. Dakle, na temelju izvedenih dokaza, Vijeće je nesporno zaključilo da je u periodu relevantnom za optužnicu, tačnije od aprila 1992. godine pa do oktobra 1994. godine, postojao širok i sistematičan napad na pomenutom području, koji je bio usmjeren isključivo protiv civilnog bošnjačkog stanovništva.

35. Da bi se jasnije sagledao status žrtava protiv kojih je bio usmjeren napad, Vijeće se rukovalo odredbom zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, koji je temeljem Aneksa 6. Dejtonskog mirovnog sporazuma, primjenjiv u domaćem zakonodavstvu, a koji se prema praksi MKSJ, smatra i dijelom običajnog prava.

36. Naime, navedeni član definiše uslove pod kojima lica uživaju zaštitu Konvencija, precizirajući da se civilima imaju smatrati:

“osobe koje ne uzimaju učešća u neprijateljstvima, uključujući pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje, ili su onesposobljeni za borbu” Ovim članom je propisano da će se prema ovoj kategoriji stanovništva postupati, u svakoj prilici, čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili ubjeđenju, polu, rođenju ili imovnom stanju ili kojem drugom sličnom mjerilu.”

37. Vijeće je na temelju zapisnika o saslušanju svjedoka čiji iskazi su uloženi na ročištu za razmatranje Sporazuma, ustanovilo da postoji dovoljno dokaza da su oštećene S1 – i S2, u momentu preduzimanja zabranjenih radnji predma istima, uživale zaštitu u skladu sa odredbama zajedničkog člana 3. Konvencija.

38. Na osnovu činjenica koje su detaljno obrazložene prilikom ocjene postojanja i karaktera napada, Vijeće nalazi da nema nikakve sumnje da su sva lica prema kojima je bio usmjeren napad, pa tako i oštećene iz izreke ove presude bili civili. Svi svjedoci Tužilaštva potvrdili su da se napad odvijao isključivo prema civilnom stanovništvu koje nije imalo oružje ni uniformu, niti su djelovali u okviru borbenog konteksta.

39. Osim toga, Vijeće je utvrdilo i da nema nikakve sumnje da su oštećene S -1 i S-2 bile civili. Radi se o osobama ženskog pola, koje nisu bile vojno angažovane, nisu bila u uniformi niti su pružala ikakav otpor. Svjedokinje S-1 i S-2 su bile nezakonito lišene slobode, S-1 u Gacku, a S-2 u Kalnoviku, dovedene u Foču, odakle su odvedene na lokacije gdje su bile nezakonito zatvorene, te nakon toga silovane od strane optuženog.

40. Imajući u vidu navedeno, Vijeće nalazi da postoji dovoljan broj dokaza na osnovu kojih je utvrdilo da je cilj napada koji je bio širok i sistematičan bilo civilno bošnjačko stanovništvo opština Foča, te Kalnovik i Gacko.

41. Vijeće je na temelju provedenih dokaza zaključilo da je optuženi, kao pripadnik VRS, u vrijeme obuhvaćeno optužnicom, u potpunosti bio svjestan širokog i sistematičnog napada koji se odvijao na području opštine Foča, te je, postupajući u navedenom svojstvu, znao da su njegove radnje dio tog napada.

42. Počinilac ne mora biti upoznat sa pojedinostima napada, niti mora odobravati kontekst u kojem se čine njegova djela¹¹, ali je dovoljno da optuženi razumiju opšti kontekst u kome su djelovali.¹²

43. Zaključak o postojanju *nexusa* između konkretnih radnji čije je izvršenje optuženi priznao sa prethodno opisanim napadom na civilno stanovništvo, Vijeće je donijelo prvenstveno na osnovu materijalnih dokaza uloženi na okolnost svojstva optuženog u inkriminisanom periodu i to: iz obrazaca VOB-2 i VOB-3¹³ za lice Novica Tripković proizilazi je da je bio sposoban za vojnu službu te da je redovni vojni rok odlučio u periodu od 24.03.1967. godine do 12.08.1968. godine, u činu vojnika. Iz Uvjerjenja Odjeljenja za opštu upravu općine Foča o učešću u VRS-u za lice Tripković Novicu, br: 04-835-1-73/21 od 18.06.2021. godine, te priloženih vobova, kao i iz Akta Ministarstva rada i boračko invalidske zaštite Republike Srpske, br. 16-03/3.2-1-835-824/21 od 21.06.2021. godine¹⁴, te priloženog obrasca VOB-8 proizilazi je da je Novica Tripković bio učesnik u oružanim snagama Vojske Republike Srpske u vremenskom periodu od 08.04.1992. do 30.06.1996. godine pri VP 7141 Srbinje. I iz uloženi zapisnika o saslušanju svjedoka S1, S2, Milivoja Radovića, Tripković Zoranke proizilazi da je optuženi Novica Tripković znao za progon nesrpskog stanovništva opštine Foča, Gacko i Kalnovik. Tako bivša supruga optuženog, svjedok Zoranka Tripković¹⁵ svjedoči o tome da je optuženi bio vojno angažovan tokom rata, te da je dolazi kući s vremena na vrijeme i da je bio obučen u maskirnu uniformu, dok je svjedok Milovje Radović¹⁶ u svom iskazu naveo da je optuženi Tripković bio u maskirnoj uniformi i da je sa nekim vojnicima imao vojni transporter sa kojim se vozao po gradu.

44. Pored navedenog, samo svojstvo optuženog i njegovo svjesno učešće u širokom i sistemarskom napadu proizilazi i iz izjava oštećeni S-1 i S-2 koje su saglasno navele da je optuženi Novica Tripković u inkriminisanom vrijeme bio u vojničkoj uniformi sa automatskom puškom.

¹¹ Prvostepena presuda u predmetu *Limaj*, par. 190

¹² Prvostepena presuda u predmetu, *Kordić*, par. 185

¹³ Dokaz Tužilaštva BiH T-10

¹⁴ Dokaz Tužilaštva BiH T-11

¹⁵ Dokaz Tužilaštva BiH T-242

¹⁶ Dokaz Tužilaštva BiH T-243

45. Kada je u pitanju identitet optuženog, Vijeće je isti nesumnjivo utvrdilo na osnovu iskaza svjedoka Tužilaštva BiH, prije svega oštećenih S-1 i S-2, kao i drugih iskaza svjedoka koji su bili nezakonito zatvoreni u osnovnoj školi u Kalnovniku. Svjedok S-1 je u svom iskazu navela da je kod optuženog na lijevoj podlatici uočila istetovirano "Salko", a što proizilazi i iz dokaza Tužilaštva BiH T-14 – Foto dokzmetacija tjelesnog pregleda optuženog Novice Tripkovića broj 16-10/6-231-FD/20 od 22.12.2020. godine, na kojoj je vidljiva tetovaža koju je S-1 primjetila na optuženog.

46. Dakle, Vijeće je utvrdilo da postoji dovoljan broj dokaza da su radnje optuženog povezane sa širokim i sistematičnim napadom koji su se odvijali na području opštine Foča, kao i da je optuženi svjesno svojim radnjama i postupcima učestvovao u tom napadu, a što uostalom potvrđuju i iskazi svjedoka S-1, S-2, S-1.1., S-2.1., svjedok B, svjedok Milivoje Radović i mnogih drugih.

B. POJEDINAČNA INKRIMINACIJA U OSNOVI ZLOČINA

47. Sporazumom o priznanju krivnje optuženi je priznao da je kao direktni izvršilac počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka g). KZ BiH, odnosno prisiljavanje druge osobe na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (silovanje).

48. Tako se optuženi tereti da je u vremenskom periodu između 02.08.1992. godine i 09.08.1992. godine, na području opštine Foča, u vrijeme širokog i sistematičnog napada vojnih, paravojnih i policijskih snaga tzv. Srpske republike BiH a potom Republike Srpske koji je trajao najmanje od aprila 1992. do oktobra 1994. godine, usmjeren protiv civilnog bošnjačkog stanovništva opštine Foča, kao pripadnik Vojske Republike Srpske i to VP 7141 Foča, znajući za takav napad te da njegove radnje čine dio napada, prisilio na seksualni odnos dvije zarobljene djevojke bošnjačke nacionalnosti.

49. Vijeće je, u skladu sa odredbom člana 231. stav 6. tačka b) ZKP BiH ustanovilo da je Tužilaštvo u sudski spis uložilo dovoljno dokaza kojima se nesumnjivo potvrđuje krivična odgovornost optuženog Novice Tripkovića, upravo na način kako je to činjenično opisano u tačkama od 1. i 2. potvrđene optužnice, odnosno, izreke presude.

(a) Kvalifikacija iz tačke g) stav 1. član 172. KZ BiH

50. Vijeće je na temelju provedenih dokaza, zaključilo da postoji dovoljan broj dokaza da je optuženi svojim radnjama u tački 1. i tački 2. izreke presude ostvario sva bitna obilježja djela silovanje iz tačke g) stav 1. člana 172. KZ BiH.

51. Silovanje podrazumijeva prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njen život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe, na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (član 172. stav 1. tačka g) KZ BiH).

52. Slijedom navedene definicije, silovanje podrazumijeva kumulativno postojanje dva elementa:

- a) Prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njen život ili tijelo (...)
- b) Na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju

53. MSKJ u predmetu *Kunarac, Kovač i Vuković*, (Žalbeno vijeće), 12. juni 2002., parag. 127-132 navodi: "*Actus reus* krivičnog djela silovanja prema međunarodnom pravu čini seksualna penetracija, bez obzira koliko neznatna: (a) vagine ili anusa žrtve penisom počinioca ili bilo kojim drugim predmetom kojim se počinilac poslužio; ili (b) usta žrtve penisom počinioca; kada do takve seksualne penetracije dođe bez pristanka žrtve.

54. Nadalje, u predmetu *MKSJ-a Kvočka i dr.*, (Pretno vijeće), 2. novembar, 2001, parag. 175. i 180, silovanje je definisano kao "fizički nasrtaj seksualne prirode, počinjen nad nekom osobom u okolnostima prisile".

55. U predmetu *Furundžija* pretno vijeće MKSJ je iznijelo mišljenje da će seksualna penetracija predstavljati silovanje ukoliko do nje nije došlo uz istinsku volju ili pristanak žrtve. Relevantnost ne samo sile, prijetnje silom i prinude, nego i odsustva pristanka ili voljnog sudjelovanja je obrazložena u predmetu *Kunarac*, gdje je zapaženo sljedeće: „u svim jurisdikcijama koje je Pretno vijeće razmotrilo, nužan je element sile, prinude, prijetnje ili djelovanja bez saglasnosti žrtve: upotreba sile ima široko tumačenje i obuhvata dovođenje žrtve u bespomoćno stanje“¹⁷.

56. U istom predmetu su ustanovljeni sljedeći faktori koji moraju (alternativno, a ne kumulativno) biti ispunjeni da bi postojalo krivično djelo silovanja:

¹⁷ Vidjeti predmet *Kunarac i dr.*, presuda Pretnog vijeća MKSJ, paragraf 440.

-seksualna aktivnost praćena je silom ili prijetnjom silom, koja je upućena žrtvi ili nekoj trećoj osobi;

-seksualna aktivnost praćena je silom ili različitim drugim specificiranim okolnostima koje su žrtvu učinile osobito ranjivom ili su je učinile nesposobnom da izrazi informirano odbijanje; ili

-do seksualne aktivnosti dolazi bez pristanka žrtve.

57. *Mens rea* koja se zahtijeva za zločin silovanja je namjera da se izvrši seksualna penetracija uz znanje da se to dešava bez saglasnosti žrtve.¹⁸ Za silovanje kao Zločini protiv čovječnosti, dodatno se zahtijeva da je počinitelj znao da njegova dijela ulaze u okvir rasprostranjenog i sistematskog napada na civilno stanovništvo.¹⁹

58. Na okolnosti ovog događaja iz tačke 1. i tačke 2. izreke presude, Tužilaštvo je uložilo iskaze svjedoka S-1²⁰, S-2²¹ i S-7.²², koji su potvrdili da se navedeni događaj desio i da je optuženi Novica Tripković izvršio silovanje svjedoka S-1 i svjedoka S-2, na način kako je to opisano u ovoj tački izreke presude.

59. Vijeće je utvrdilo da su iskazi svjedoka S-1, S-2 i S-7 saglasni u jasnim i bitnim dijelovima, te da su u saglasnosti sa svim ostalim uloženim dokazima i iskazima svjedoka, kao i da potvrđuju činjenične navode ovih tačaka presude. I iskazi ostalih svjedoka uloženi u spis su saglasni sa iskazima ovih svjedoka.

60. Dakle, Vijeće je, na osnovu navedenih dokaza uloženih na okolnost silovanja svjedokinja S-1 i S-2, zaključilo da postoji dovoljno dokaza koji potvrđuju da je optuženi Novica Tripković poćinio krivićno djelo Zloćini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. taćka g) KZ BiH.

ODLUKA O KAZNI

¹⁸ Presuda Pretresnog vijeća u predmetu Furundžija (decembar 1998.) para. 185; presuda Pretresnog vijeća u predmetu Kunarac i drugi (februar 2001), parag. 460.

¹⁹ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu Kunarac i drugi (juni 2002.), para. 85.

²⁰ Zapisnik o saslušanju svjedoka S1“, Tužilaštvo BiH, br. T20 0 KTRZ 0019534 20 od 01.07.2021. godine (T-244),

²¹ Zapisnik o saslušanju svjedoka (Zapisnik o saslušanju svjedoka „S2“ Tužilaštvo BiH, br. T20 0 KTRZ 0019534 20 od 16.06.2021. godine;a)Izjava svjedoka „S2“ Međunarodni sud za krivićno gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava na području bivše Jugoslavije od 1991., 00912344-00912350;b)Zapisnik o saslušanju svjedoka „S2“ Tužilaštvo BiH, br. T20 0 KTRZ 0012307 16 od 17.04.2017. godine (T-245),

²² Zapisnik o saslušanju svjedoka S-7, Tužilaštvo BiH T20 0 KTRZ 0003050 05; T20 0 KTRZ 0012307 16 i T20 0 KTRZ0003114 12 od 06.07.2017. godine (T-239)

61. Za krivično djelo koje se optuženom Novici Tripkoviću stavlja na teret, predviđena je kazna zatvora od najmanje 10 godina ili kazna dugotrajnog zatvora.

62. Kao što je ranije navedeno, Sporazumom o priznanju krivnje predviđeno je da se optuženom izrekne kazna zatvora u rasponu od 5 (pet) do 8 (osam) godina, pa je očigledno da predloženi raspon već predstavlja kaznu ublaženu ispod zakonskog minimuma.

63. Kako je izričito propisano odredbom člana 231. stav 3. ZKP BiH, Vijeće se prilikom odmjeravanja kazne kretalo u okviru predloženog raspona kazne, cijeneći pri tom sve okolnosti koje trenutno postoje na strani optuženog.

64. Tako je u pogledu visine krivične sankcije koju je Vijeće optuženom izreklo na osnovu zaključenog Sporazuma, cijenjene su sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje se stiču na strani optuženog, te svrsi kažnjavanja, pa je tako od olakšavajućih okolnosti, Vijeće cijenilo saradnju optuženog sa Tužilaštvom u ranoj fazi glavnog pretresa, kao i da je svojim priznanjem doprinio efikasnom i ekonomičnom postupku, zbog čega je Vijeće našlo da se prema optuženom može izreći kazna ispod propisanog zakonskog minimuma za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti.

65. S druge strane, od otežavajućih okolnosti, Vijeće je prvenstveno cijenilo način učinjenja djela koja su pobliže opisana u izreci ove presude, težinu povrede zaštićenog dobra i u vezi sa tim posljedice učinjenog djela koje se ogledaju u tjelesnim i duševnim patnjama koje su pretrpjeli i trpe žrtve ovog zločina i danas.

66. Imajući u vidu navedeno, Vijeće cijeni da je utvrđena kazna zatvora od osam godina srazmjerna težini počinjenog djela i nastupjelim posljedicama, te da će se istom ostvariti svrha kažnjavanja.

67. S tim u vezi, Vijeće je, u skladu s odredbama KZ BiH, koje se tiču krivičnih djela počinjenih u sticaju, prema optuženom utvrdilo kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina za počinjeno krivično djelo, dok je kao ranije utvrđenu uzelo kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina, koja kazna je izrečena pravosnažnom Presudom Suda BiH, broj S1 1 K 014590 17 Kvl od 12.09.2017. godine te je u konačnici prema optuženom Novici Trifkoviću izreklo jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina.

68. U skladu sa odredbom člana 55. stav 1. i 56. KZ BiH, optuženom će se u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, kao i vrijeme po ranijoj pravosnažnoj presudi Suda BiH broj S1 1 K 014590 17 Kvl od 12.09.2017. godine

69. Dakle, imajući u vidu princip primjene blažeg zakona sadržan u odredbi člana 4. stav 2. KZ BiH, u odnosu na optuženog Vijeće je primijenilo odredbu člana 53. KZ BiH iz 2003. godine, koja odredba je u konkretnom slučaju po istog povoljnija, jer predviđa maksimalnu kaznu zatvora od 20 godina, u odnosu na kasniju tačku c) ovog člana, iz 2010. godine, koja daje mogućnost izricanja jedinstvene kazne dugotrajnog zatvora, ali koja odredba nije postojala u KZ BiH 2003. godine.

ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA

70. U skladu sa odredbom člana 188. stav 4. ZKP BiH, Vijeće je našlo opravdanim osloboditi optuženog od obaveze naknade troškova ovog krivičnog postupka, obzirom da je isti, prema podacima u spisu, lošeg imovnog stanja, da se već dugo godina nalazi na izdržavanju kazne zatvora, što znači da je već duži niz godina uskraćen da ostvaruje zaradu, te bi, imajući u vidu da su, u dosadašnjem toku postupka, troškovi zastupanja branioca po službenoj dužnosti, isplaćivani iz budžetskih sredstava Suda, obavezivanjem optuženog na plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog i članova njegove porodice.

ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNIM ZAHTJEVIMA

71. Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, Vijeće je oštećene S-1 i S-2, sa imovinskopravnim zahtjevom uputilo na parnicu, obzirom da podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđenje.

ZAPISNIČAR

Pravni savjetnik - asistent
Samra Čardaković

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA
Minka Kreho

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Žalba na izrečenu krivičnopravnu sankciju nije dozvoljena, dok se presuda iz drugih razloga, kao i u pogledu izrečene jedinstvene kazne zatvora, može pobijati žalbom vijeću Apelacionog odjeljenja Suda BiH u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog opravka iste.